

Genitiv na -u.

Podal dr. *Pful.*

Genitiv na **-u** so nětkole wjacy słowam připokazuje, nježli to w prjedawšich časach běše. Tale zjewizna wjedže mje na wozjewjenje scěhowacych sadow.

§ 1. Genitiv twerdowukónčnych maskulinow wukhadža w južnosłowjansćinje hišće džensniši džeń na starozastarske **-a**, kotrež sanskritiskemu **-as** wotpowjeda (grich. *ος*, łac. **-is**, germ. **-is**, něm. **-s**).

§ 2. W starobołharšćinje so pódla porjadneho **-a** druhdy tež wurjadne **-u** pokaže. Schleicher kirchenslaw. 'formenlehre' (1852) str. 205 praji: 'Den genit. sing. bilden einige substantiva, dem dativ gleich, auf *ου* (**-u**), z. b. *βοιου* bovis, *μηρου* pacis. Im Böhmischen gilt diese endung für das unbelebte masculinum.' Tak ma starobołharšćina we wulkim cyłu hišće přenjotne **-a**, bjeztymzo je česki jazyk nježiwjeńskim předmjetam kóncowku **-u** připokazał.

§ 3. Fr. Lad. Čelakovský w svojich čěscy pisanych universitnych čitanjach wo přirunowacej słowjanskej grammaticy (Čtení 1853) podawa str. 120 wobšěrne rozkladowanje wo nałożowanju genitivow na **-a** abo **-u**. Jeho słowa su zeserbšćene tajkele. „Za znamjo 2. pada stajichmy samohłósnik **a**, přetož w najstaršim nam powědomym stawje starosłowjanskeho a českeho jazyka so nimale wšudže ze samsnym zetkujemy, kaž při žiwjeńskich tak při nježiwjeńskich. Pozdžišo wobkedžbujemy, zo nježiwjeńske wjacy a wjacy samohłósnik 'a' ze zynkom **u** přeměnjeju, kotryž je w nětčišej dobje kaž w čěšćinje tak w pólsćinje so rozšerił a přewahu dostał. W rušćinje steji druhopadna kóncowka **u** jako porědku wuměnka, a damy-li we dwělnych padach samohłósnikej **a** prjednosé před zynkom **u**, budžemy so mało hdy mylić. Jeno jako wuměnkku a w pisach pozdžišich časow namakamy tež w cyrillšćinje tu a tam w 2. padže *ου*: *δому*, *κλῆμου*, *μεδου*, *μοστου*, *ηζῆ βοκου*, *δο κρηκου* a n. dr.; ale to su přeco nježiwjeńske a twerdemu skłonjowanju přisłušace słowa. We skłonjowanju mjehkich kóncowkow pak pokazuje česki jazyk wobstajnosé při starej twórbje, nječinjto tudy žaneho rozdžěla bjez